

FIȘA DISCIPLINEI

POSTMODERNISMUL

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
1.2. Facultatea	ISTORIE ȘI FILOSOFIE
1.3. Departamentul	FILOSOFIE
1.4. Domeniul de studii	FILOSOFIE
1.5. Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6. Programul de studii / Calificarea	FILOSOFIE / FILOSOFIE
1.7. Forma de învățământ	ZI

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		POSTMODERNISMUL				Codul disciplinei		HLR2508
2.2. Titularul activităților de curs			Prof.univ.dr. Ciprian Mihali					
2.3. Titularul activităților de seminar			Prof.univ.dr. Ciprian Mihali					
2.4. Anul de studiu	3	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei		Disciplină opțională

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					6
Examinări					4
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				58	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei: presupozii, principii, valori, etici, modalități de gândire și practici.
CP2	Ordonarea și formularea de idei, teme și probleme filosofice generale și de ramură.
CP4	Evidențierea cauzelor, principiilor și semnificațiilor acțiunilor, experienței și existenței umane.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații-problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente.
CT2	Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	Studentul/absolventul stabilește conexiuni între teorii și perspective filosofice formulate în diverse epoci, curente și tradiții de gândire și compară argumente filosofice complexe.	Studentul/absolventul analizează perspective teoretice diferite.
CP2	Studentul/absolventul gândește critic și aplică autonom și într-o manieră sistematică teorii filosofice din diferite domenii și arii disciplinare corespunzătoare disciplinelor studiate (Postmodernismul)	Studentul/absolventul folosește concepte filosofice cu un grad ridicat de dificultate, analizează sistematic idei și perspective teoretice care se situează dincolo de experiența empirică.
CT6	Studentul/absolventul gândește critic și aplică autonom principalele concepte filosofice în cel puțin o limbă străină.	Studentul/absolventul are un comportament responsabil și respectă normele și regulile deontologiei profesionale.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul/absolventul identifică și definește conceptele și teoriile fundamentale ale Postmodernismului, pe parcursul lecturii unor texte filosofice date; definește și exprimă specificitatea discursului filosofic asupra fenomenului postmodern în raport cu discursul istoric, critic și cultural.
2. Studentul/absolventul examinează analitic și sintetic texte/teorii filosofice, pe baza terminologiei specifice; problematizează și operaționalizează conceptele cheie pentru soluționarea unor probleme filosofice de complexitate medie.
3. Studentul/absolventul înțelege și descrie particularitățile definitorii ale fenomenului postmodern, percepe dimensiunea istorică și pluralitatea interpretărilor filosofice asupra acestuia.
4. Studentul/absolventul valorizează pozitiv abordarea critică a postmodernismului și se raportează conștient și responsabil la pluralitatea valorilor din lumea postmodernă.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul/absolventul aplică, combină și transmite în mod corect și adecvat cunoștințele dobândite.
2. Studentul/absolventul utilizează în mod adecvat conceptele analitice majore din sfera Postmodernismului: modernitate, modernizare, modernism, postmodernitate, postmodernism, universalism, progres, civilizație, rasism, colonialism, postcolonialism, decolonialism.
3. Studentul/absolventul interpretează și apreciază creațiile umane prin aplicarea cunoștințelor culturii postmoderne.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
Introducere generală: Ce este modernitatea?	- prezentare generală - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Câteva teorii majore ale modernității	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text	
Despre universalismul epocii moderne	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text	
În numele rațiunii, națiunii, civilizației și progresului	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
De la modernitate la postmodernitate	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Romanul antropologic și fețele întunecate ale modernității	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Discursul „științific” al luptei dintre rase	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Ideologiile rasismului	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Variații ale rasismului contemporan	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Coloniile ca laboratoare ale modernității	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Violența coloniei: sclavaj și apartheid	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Decolonizarea gândirii și dezobediința epistemică	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
„Post” din postmodernism și „post” din postcolonialism.	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Cum se rescrie azi modernitatea?	- dezbateri - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Introducere în tematica seminarului	- discuție liberă cu studenții	
2. Dezbateri: <i>Modernitate neîmplinită sau sfârșit al modernității? Habermas versus Lyotard</i> (cu Rorty și Vattimo în rolurile secundare)	- dezbateri în echipe de 2x2 sau 3x3, în contradictoriu	
3. Analiză de text: <i>Două teorii despre modernitate și rasism: Hannah Arendt și Michel Foucault</i>	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
4. Dezbateri: <i>De la contractul social la contractul rasial</i>	- dezbateri în echipe de 2x2 sau 3x3, în contradictoriu	
5. Dezbateri: <i>Există un progres modern în diminuarea violenței?</i>	- dezbateri în echipe de 2x2 sau 3x3, în contradictoriu	

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

6. Dezbateri: <i>Există alte modernități?</i>	- dezbateri în echipe de 2x2 sau 3x3, în contradictoriu	
7. Dezbateri: <i>Cancel culture, pro sau contra?</i>	- dezbateri în echipe de 2x2 sau 3x3, în contradictoriu	

Bibliografie curs și seminar

Modern și postmodern

- J.-F. Lyotard – *Postmodernul pe înțelesul copiilor*, Apostrof, Cluj
- J.-F. Lyotard – *Inumanul*, Idea Design and Print
- J.-F. Lyotard – *Condiția postmodernă*, Idea Design and Print, Cluj
- Jurgen Habermas – *Modernity versus Postmodernity*

Rasismul

- Lewis R. Gordon – „Rasismul ca formă de rea-credință”, in *La sud prin nord-vest: reflecții existențiale afrodiasporice*, Idea Design & Print, Cluj, 2016, pp. 9-15
- Lewis R. Gordon – „Rațiunea în negru”, in *La sud prin nord-vest: reflecții existențiale afrodiasporice*, Idea Design & Print, Cluj, 2016, pp. 39-55
- Hannah Arendt– „Rasa și birocrăția”, in *Originile totalitarismului. Partea a II-a Imperialismul*, Humanitas, pp. 235-280
- Michel Foucault – „Trebuie să apărăm societatea”, Idea Design and Print, 2009, cursul din 28 ianuarie 1976
- Frantz Fanon – *Piele neagră, măști albe*, Editura Tact, 2011

(Post)colonialismul

- Achille Mbembe – *Critica rațiunii negre*, Idea Design & Print, Cluj, 2016
- Immanuel Wallerstein – *Pentru a înțelege lumea. O introducere în analiza sistemelor-lume*, Idea Design and Print, Cluj, 2013
- Walter Mignolo – *Dezobediința epistemică*, Idea Design and Print, Cluj

BIBLIOGRAFIE SUPLIMENTARĂ

Modern și postmodern

- Perry Anderson – *Originile postmodernității*, Idea Design and Print, Cluj, 2013.
- Ihab Hassan – *The Question of Postmodernism*
- Ihab Hassan – *From Postmodernism to Postmodernity*
- Hans Bertens - *The Idea of the Postmodern. A History*

Rasismul

- Adam Hochschild - *King Leopold's Ghost* – cartea și filmul
- Albert Memmi – *Racism*, University of Minnesota Press, 2000, pp. 1-89 sau 89-123
- Charles Mills – *The Racial Contract*, Cornell University Press, 1997

(Post)colonialismul

- Aimé Césaire – *Discourse on Colonialism*, p. 1-25
- Albert Memmi - *Portrait du colonisé, précédé du portrait du colonisateur*

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

- David Harvey – *Condiția postmodernității*, Amarcord, 2002
- Steven Connor – *Cultura postmodernă. O introducere în teoriile contemporane*, Meridiane, 1999
- Fredric Jameson – *Postmodernism or The Cultural Logic of Late Capitalism*, Duke University Press, 1991
- Hannah Arendt – *Originile totalitarismului*, partea a II-a, „Imperialismul”
- Joseph Conrad – *În inima întinericului* (roman)
- Ryszard Kapuscinski – *Abanos*, Editura Paralela 45
- Achille Mbembe – *On the Postcolony*
- Achille Mbembe – *Necropolitics*
- Achille Mbembe – *Politique de l'inimitié*
- Edward W. Said – *Orientalism*

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	- însușirea cunoștințelor predate la curs; - capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea - asumarea unei cercetări documentare proprii în domeniul teoriilor moderne și postmoderne; - însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, referat, eseu academic)	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului cât și în timpul examinării finale Lucrare scrisă și susținere orală la sfârșitul semestrului (sesiune)	40% din nota finală
9.5 Seminar/laborator	- analiza unui un caz de discriminare întâlnit în cinematografie, în media sau în social media (10 puncte) - redactarea portretului psihologic al unei persoane discriminate (rasial, etnic, sexual, pe bază de gen etc.). (10 puncte) - elaborarea unei recenzii la o carte despre rasism, colonizare sau decolonizare (20 puncte) - participare la cel puțin una din cele patru dezbateri (10 puncte) - intervenții în celelalte seminare (10 puncte)	Evaluarea se va face pe parcursul semestrului	60% din nota finală
9.6 Standard minim de promovare			
Lucrarea finală va răspunde, la alegere, la una din următoarele trei întrebări, și va fi susținută oral, la o dată din sesiune care va fi stabilită de comun acord. 1) Mai putem noi fi astăzi moderni? 2) De ce este rasismul o formă de încălcare a demnității umane? 3) Cum supraviețuiește colonialismul în zilele noastre? 4) Contribuie lumea digitală și inteligența artificială la perpetuarea discriminării? EVALUARE 1. Analiza unui un caz de discriminare întâlnit în cinematografie, în media sau în social media (10 puncte) 2. Redactarea portretului psihologic al unei persoane discriminate (rasial, etnic, sexual, pe bază de gen etc.). (10 puncte) 3. Elaborarea unei recenzii la o carte despre rasism, colonizare sau decolonizare (20 puncte) 4. Participare la cel puțin una din cele patru dezbateri (10 puncte) 5. Intervenții în celelalte seminare (10 puncte) Elaborarea lucrării finale și susținerea ei (40 de puncte)			

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

X Nu se aplică

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								Nu se aplică nici o etichetă
								X

Data completării:

15 aprilie 2026

Semnătura titularului de curs

Ciprian Mihali

Semnătura titularului de seminar

Ciprian Mihali

Data avizării în departament:

22 aprilie 2026

Semnătura directorului de departament

Ciprian Mihali

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.